

रचनार,
कृष्णपूर निवाशी विद्यारामात्मज कवि
भाइशंकर पंडित विरचिते.

७१३४

धर्मधुरंधर महाराजश्री विद्यारामात्मज विरचिते.

कविश्रीना हूकमथी प्रसिद्धकर्ता.
श्री वडताज्ञ हितयितक सतसंगीत समुद्ध.
तथा M. A. मोदी आश्रीत महासभा.

संवत् १८५५—सने १८५८.
कीमत (न्याय्यावर) अेक आनो.

રચનાર,
કૃષ્ણપૂરનિવાસી વિદ્યારામાત્મજ કવિ
ભાઈશંકર પંડિત વિરચિતે.

ધર્મધુરંધર મહારાજશ્રી વિહારીલાલના વિરહનો વિલાપ.

કવિશ્રીના હૃદયથી પ્રસિદ્ધકર્તા.
શ્રી વડતાલ હિતચિંતક સતસંગીત સમુહ.
તથા **M. A.** મોદી આશ્રીત મહાસલા.

સંવત્ ૧૯૫૫—સને ૧૯૯૯.
કીંમત (ન્યોન્યાયર) એક આનો.

અમદાવાદ—‘આર્યોદય’ પ્રેસ.

શ્રી સ્વામિનારાયણ પરમાત્મયે નમઃ
ધર્મધુરંધર મહારાજાધિરાજ
શ્રી વિહારીલાલજીના વિરહનું
વર્ણન.

રાગ.

“ કૃષ્ણ વળાચી હું વળીરે, ઉભી જમનાં તીર;
“ આંસુડે ભિંજાય મારો કંચયો, મારાં ભીંજાય દખણી
ચીરે ” મધૂવનના વાસી—ટેક.

સ્નેહે નમાવી શિખતેરે, શ્રી સહજનંદ પાસ;
વિહારીલાલ સ્વધામ ગયા, તેનો વર્ણવે વિરહ દાસરે.
વટપુર વિલાસી-૧

જન્મ ધર્યો જોણે જગતમાંરે, સંવત ઓગણીસે આઠ;
ત્રયે વદી અમાસની રાતે, વાર ઠીક ગરેકોનો ઠાઠરે- વટ૦ ૨

મોતીના મેઝા ઉઠ્યા ત્યારે, હુંદલી દેવે, દીધ;
 ધર્માદામાં ધન બહુ ખરચ્યું, ફેડી દીધી નવનીધરે- વટ૦ ૩
 કસ્તૂરી જેમ દોડામાં રહીરે, સુમંધી પ્રસારે ચોપાસ;
 તેમ બાળાવયમાં ખિલી ઉઠ્યા, અન્નખેલો અવીનાશરે- વટ૦ ૪
 શશીવર જેવો શકિતારે, તેજ વધતો જાય;
 તેમ પ્રમૂઢ બાળાવયમાં, બદ્ધ તેજાકિંત જણાયરે- વટ૦ ૫
 સતસંગના શીરોમણીરે, સ્વામી ગુણા તિતાનંદ;
 તેમના હાથથી વર્તમાન ધારી, માન્યો મન આનંદરે- વટ૦ ૬
 સ્વામિ ગુણા તિતાનંદનારે, થયા કૃપાના નિધાન;
 તો પછી ન્યુન શી વાતની, સહેજે રીઝવે શ્રી ભગવાનરે-વટ૦ ૭
 શાસ્ત્ર સિધાંતો શિખિ નેરે, કરતા વાદ વિવાદ;
 કોધે લોભે મોહે કો દી ફસાઇ, લીધો ના શીર અપવાદરે-વટ૦ ૮
 શ્રી રઘુવીરજી સાથ રહીરે, થયા આચારજ પાત્ર;
 જે આગે ના ઇંદ્ર ટકી શકે, ત્યા માનવિ તે કુણ માત્રરે-વટ૦ ૯
 તેજ દેખીને ચંદ્રનીરે, છૂટી હશે મન ધીર;
 તેથી શું તેણે રીસ કરીને, ક્ષય બહારી લીધો હશે શીરરે-વટ૦ ૧૦
 બાળાવયમાં એ રિતેરે, ધાયો નિતી ને ટક;
 પરમારથમાં પ્રિતી ધરી, કિંધાં જગતમાં કામ અતેકરે-વટ૦ ૧૧
 હસતા મૂખે શ્રી હરીરે, હરધડી જોતાં જણાય;

ભેળી સદ્ગુણિ સાધુઓ પાસે, પ્રેમ ધણો પથરાયરે-વટ૦ ૧૨

સંવત ઓગણીસેં અંતેરે, પાંત્રીશની પછી સાલ;

ભગવત પ્રસાદે તન તજ્યું, આઝ્યો વેરી અચાનક કાળરે-વટ૦ ૧૩

આડપાલે પશ્વ પક્ષિએરે, રૂદન કીધું પોકેપોક;

દેશ અને પરદેશ વિષેના, બહુ કળકળિયા લોકરે- વટ૦ ૧૪

ગેબી ગોળાના ધાવથીરે, દડગડીયું બધું જગત;

વિહારિલાસને નયને નિહાળી, શાન્તી પામે મન ભક્તરે-વટ૦ ૧૫

સાલ ઓગણીસેં પાંત્રીસેરે, આનંદ ભાસ્યો વિશેષ;

શ્રાવણ વદી આઠમને દલાડે, કિધો પટાભીષેકરે- વટ૦ ૧૬

સત્તાવિશ વરશની વયેરે, થયા ગાદી આરૂઠ.

પરમ ભક્તતો એ સદ્ પ્રીછે, શું જાણે મતી મૂઢરે-વટ૦ ૧૭

ધર્મ ધુરંધર પદ ધરીરે, એકા ગાદીપર નાથ;

ધર્મ ને કર્મની પુષ્ટિ કરી, બહુ તાર્યો સુભક્તનો સાથરે-વટ૦ ૧૮

મુંબઈ જુનાગઢ સૂરતેરે, પધારી આપ ખચીત;

શાસ્ત્રિઓની ભરી સભા તેમાં, પામ્યા છે પૂરણ જીતરે-વટ૦ ૧૯

હરિભક્તોના બોધથીરે, ટાળ્યા સર્વ ઉતાપ;

અક્ષર ને અહાવિદ્યા પ્રવર્તાવી, એ ઉપકાર અમાપરે-વટ૦ ૨૦

શ્રી ભાષ્ય ને ભાષ્ય રત્નનારે, લખ્યા વેદાંતિક ગ્રંથ;

સદ્ગુણીને નિઃમાનિ સાધુઓને શીખવી સુધાર્યો પંથરે- વટ૦ ૨૧

મત સ્થાપ્યો સઠ દેશમારે, વેશેણ દ્વૈત વરીષ્ટ;
થાપે ઉથાપે વારશી તેને, જોહ જગતનો ઇષ્ટિરે- વટ૦ ૨૨

ગોમતી ઘાટ વિશાળ કરીરે, વાળ્યું પુન્યનું ખીજ;
બાગ બગીચા બંગલા બાંધી, કીધી વડી તતખીજરે-વટ૦ ૨૩

સાધુ સંત રહે શાન્તિમારે, જપતા શ્રી સહજનંદ;
વાલોથ બહાલા વિશ્વને, રઘુવીરથ નંદ મુકુંદરે- વટ૦ ૨૪

અત્યંત યત્ન યાગ કિધારે, તેવાં પુન્યને દાન;
દિગ્વિજય કરી દશે દિશામાં, પામ્યા વડેઈ માનરે- વટ૦ ૨૫

ખુશ ખુશીમાં રહે સદારે, ભક્તી કરે હરરોજ;
વેળ વદે વાસો બહાસેરાં સૌને, કરી અંતરમાં ખોજરે-વટ૦ ૨૬

ભક્તિ રસે ખાઈ હુબકીરે, વિચર્યા ન વાંકી વાટય;
કતવ્ય કર્મે જ્ઞાન વિવેકે, શોભાવ્યો આચારજ પાટરે-વટ૦ ૨૭

વિરહ વિસાપ.

વીશ વરસ રહી ગાદિએરે, મોંજ કરી મહારાજ;
હાયરે હાયઓળાપ આ દહાડો, કયાંથી દેખાડ્યો આજરે-વટ૦ ૨૮

માથુ દુખ્યું ને વેગ વધ્યારે, એ દુખનું મંડાણ;
આશા હતી હમણાં મટી જશો, આવું ન કોને જાણ્યરે;-વ.૨૯
સંવત ઓગણીસેં અતેરે, પંચાવનની પેસ;

ભાદ્ર શુદી આઠમ ખુધવારે, વરતાયો જંગમાં કેરરે-વટ૦ ૩૦

પાળા સાધુ બ્રહ્મચારિઓરે, અન્ય જનો ધર્મોધ;
સંત હરીજન દેશ વિદેશ, અતી કરે આકંદરે- વટ૦ ૩૧

તાર ગયા જે ઠામમાંરે, ત્યાં ત્યાં વધ્યો ઉતાપ;
મૂકે નિશાસા રોધ રોધ સર્વે, વિધ વિધ કરી વિલાપરે-વટ. ૩૨
માઠ સમાચાર ચોદીશેરે, વાયૂ વેગે થયા જાણ;
હાટે ને ઘાટે ચોરે ને ચોટે, બહુ થયું યુગરાંણુરે- વટ૦ ૩૩

ભેળ પડી ભર્યા શહેરમાંરે, કાચી કેળો કપાઈ;
સિંધુ સુકાયો સુખનો આજે, વેરણુ વેળા જાણાઈરે-વટ૦ ૩૪

હેમતી લંકાં હાલમાંરે, લોહ સમાન જાણાય;
ધરમાં ના ગોડે બહાર ભયાનક, ચોદીસ ખાવા ધાયરે-વટ૦ ૩૫

વેરણુ વારતા સાંભળીરે, પ્રગટયું મેઘને શૂળ;
વૃદ્ધીના બિંદુ એક કરે જો, વીરહથી બ્યાકૂળરે- વટ૦ ૩૬

બારે ભાનું સાથે કિચારે, પ્રસરાવ્યો બહુ તાપ;
જગ પ્રલયથી આજ વધારે, સૌને મન પરીતાપરે- વટ. ૩૭

કોઠારી ગોરધનભાઈનોરે, કહ્યો વિલાપ ન જાય;
ઝૂરી ઝૂરી જન દીધો ગુમાવી, ગ્રાસ અનાજ ખાયરે-વટ. ૩૮
નંદલાલભાઈના નેત્રથીરે, આંસૂ વહે ચોધાર;

છાતીમાં ડૂબો દીસે રૂંધાયો, રહ્યો ના દીલગીરી પારરે-વટ. ૩૯
પશુપતિ પરસાદનેરે, માર્યું વિરહનું બાણ;
રોધ રોધ આંખો રાતી થઈ છે, છાના રહે કહેશે કોણુરે-વટ. ૪૦

વેરાન વસ્તી આજનીરે, વીહારી તારે માટય;
 રાધાને બળવંતા બે બેનો, રૂવે છે હૈયા ફાટયરે- વટ. ૪૧
 અજ અછોકલી બુદ્ધિનારે, વિહારી પાછા વાળ્ય;
 કૂળદેવી ને ભગવતી ભુંડા, ફૂટી મરે આ કાળરે- વટ. ૪૨

શોકાલાસ.

સમુદ્ર આજે ધૂધવેરે, ભરતી કરીને અપાર;
 રઘુવિર પૌત્રની પિડચથી જાણે, કરતો હોય પોકારરે-વટ. ૪૩
 જમીન ઉપર આ સમેરે, તરણું એક ન જોય;
 જાણે વિહારીલાલ વિજેગે, મુડાચું માથૂ હોયરે- વટ. ૪૪
 પત્ર ભેલાઈ ગયાં વૃક્ષનાંરે, આવ્યો જેમ વરાડ;
 વિહારીલાલ વિજેગે જાણે, જોગી થઈ ચાલ્યાં ઝાડરે-વટ. ૪૫
 નદી કરાડે રેતીથીરે, બળે સલૂણી દેહ;
 વિહારીલાલ વિજેગે જાણે, આજ તપે છે તેહરે- વટ. ૪૬
 વેળૂ ઉડીને ભોંયથીરે, વાયૂ ભેળી થઈ જાય;
 પાન્ડેના પંડ તણી પરસાદી, વિભૂતી જેવી જણાયરે-વટ. ૪૭
 મોર કે દાદુર હંસનોરે, આજ સુણાય ન નાદ;
 વિહારી વિરહ ગયા વરણવવા, અજ પાસે ફરીઆદરે-વટ. ૪૮
 પક્ષિઓ ચારે ના ચરેરે, હીરો અમુલ્ય ખોય;
 ગાય બગદ હય ધોડા ધણારે, બેં બેં કરી-અહ રાયરે-વટ. ૪૯

સોહીની નીકો વાઠયમાંરે, બહેતી જણાય છે આજ;
ખોવાયો સંત હરીજન સાધૂ, નૈષ્ઠિકનો શિરતાજરે- વટ. ૫૦

ગુણ કથન.

રોળાયો આજે રાખમાંરે, દીનદયા પ્રતીપાળ;
સત્યાસત્ય પ્રતીતી કરી કુણ, લે સેવક સંભાળરે- વટ. ૫૧

શાન્તગુણી સ્વભાવનારે, ધર્મનિષ્ઠ વિશેષ;
દિર્ઘદૃષ્ટી ઉદારતાથી, વખણાયા, દેશ વીદેશરે- વટ. ૫૨

શીતળ નેન ને વેણુનારે. નાથ દયાના નિધાન;
રૂપ અનૂપમ તેજ અલોકિક, દેહીન્ય ભીને વાનરે- વટ. ૫૩

વીસારતાં કેમ વીસરેરે, અમૃત સરખાં વેણુ;
ફરી ફરીને દર્શન કરતાં, તૃપ્ત ન થાએ નેણુરે- વટ. ૫૪

સિદ્ધતા સ્મરણુ શક્તિમાંરે, હયાત રોજ દીસેજ.
એક વખત જીને નેણુ નિહાળ્યો, ચૂકો નહીં પછી તેજરે-વટ. ૫૫

ઉંચે સાદે નથી ઉચર્યારે, કોઇ દીન આપ કૃપાળ;
આજ દગો કરી દીવ દુખાવ્યું, અગગા કીધા અમો યાળરે-વટ. ૫૬

સ્વછદે વર્તવું ના ચહુંરે, જગત નયંતા દેવ;
આગ્રહ કોઇ વાતતણો નહીં, નહીં મને અહમેવરે- વટ. ૫૭

ચારોપો વાળ્યો ચોકમાંરે, સદ્ધર્તિનો સદ્;
નિઃમાની થઇ નેક વધાર્યો, વાળી વિવેકની હદરે- વટ. ૫૮

કલપાંત કરવો કરમમારે, માર્યો વિધાતાએ આંક;
 તો શીદ રાંક કાળશિરે, વાંક દેવો વૃથા નવટાંકરે- વટ. ૫૯
 મન દ્રઢતા કેમ ધારિએરે, તારાવિના ઓ નાથ;
 પ્રાણ પળે પળે તુંને પુકારે, હૈડૂ રહે નહીં હાથરે- વટ. ૬૦
 ગંગાજી ગયાં સ્વર્ગમારે, ગયું માત પિતાનું બહાલ;
 રસમાંથી કસ બધો કરમાયો, જાતાં વિહારીલાલરે- વટ. ૬૧
 આમ જતું હતું તો પછીરે, શીદ આવ્યો આ વાટય;
 નેહ લગાડીને તરછોડ્યાં, આ નહીં તમારો ધાટરે- વટ. ૬૨
 તાળી પડે ત્રાહ ત્રાહનીરે, ધાકારી લાગી કુટય;
 વિશ્વ હવે વિસવાસ તજી, સદ્ ગરશે તારી પુઠયરે- વટ. ૬૩
 હત્યા થઈ પર્મહંસનીરે, હુંડાયો હૈયા હંસ;
 કહે ભાદશંકર ક્યાં તે, પ્રભૂજી, દીધો આ વીપનો દંશરે-વટ. ૬૪

(સંક્ષિપ્ત)

અરર હાય આ, ના ખમાયરે, અરર ચિતમાં લાલ થાયરે;
 સકળ જગતના, ઓ કૃપાધના, લવજવે જુઓ, બાળઆપના. ૧
 તરછટે પ્રભૂ, છોડિના મુકો, કઠણ કાળજૂ, થાય આ ભુકો;
 અતિષ ક્રોધઆ, અંતરે ભજે, વિરહ અગ્નિ તે કેમ શાતરે- ૨
 દિરધ દષ્ટિના, સુર્ય સૃષ્ટિના, પ્રભુ પ્રભૂખ છો, પ્રેમ વૃષ્ટિના;
 તદ્દપિ શીદને, દૂખ દે અરે, પ્રભુ વિહારિ ક્યાં, દૂરતું ફરે- ૩

વિકટ માર્ગમાં, જગત ઝૂરતું, તુજવિના પ્રભૂ, તે દુખી થતું;
 દુખ સમાવ્ય તું, દીન નાથરે, જગ જીવાડતું તૂજ હાથરે- ૪
 તુજ વિના પ્રભૂ, આવુ ખેલવું; ગમતુ ના મને, ગામમાં જવું;
 ગહન છે ગતી, નાથ તારિરે, પ્રભુ વિહારિતું, લે ઉગારિરે- ૫
 સુખદ પ્રેમના, સાથિઓ સખી, વિરહ લેખ હું, થાકુ છું લખી.
 ગતિ દિધેલ છે, તારિ ખે બધી, પ્રભુ વિહારિ ઓ પ્રેમના નિધી-૬
 પુરવ જન્મ મેં, પાપ શાં કર્યાં, પ્રભુ વિહારિ તેં છેક પરહ્યાં;
 મનન લાવતા, ચૂક્યમારિરે, દિનદયાળરે ઓ વિહારિરે- ૭
 દુખ નથી દિધૂ, સાધુ સંતને, નાથ કિધું કુકું, કર્મ કોદિને;
 અરજ કર્ણે, માણી વતી, તુજવિના પ્રભૂ, નાહી છે, ગતી-૮
 જનમનો પ્રભૂ, હું અભાગિરે, લગનિ ભક્તિની નાજ લાગિરે;
 મુખ બતાવુ શું, દેહ આ ધરી, મર વિહારિના, વિહંથી હરી-૯
 નથિ ખમાતિરે, પ્રેમની પિડા, દુખ દિએ વધૂ, કર્મના કિડા;
 પ્રભુ વિહારિઓ, રંગના ભિના, ભુંડે દશા પ્રભૂ તાણરા વિના-૧૦
 મન વિસારતાં, તું ન વીસરે, દુખિ વૃથા પ્રભૂ, કેમ તું કરે;
 નશિખ આ ઘુટયું, ના કળાયરે, મર વિહારિના વીણુ હાયરે-૧૧
 વિણુ વિહારિ શી, જગતની વલે, વધુ વધી પિડયા, એ મને દિલે;
 દિન દયામણા, ઓ વિહારિરે, ઝટ થજે પ્રભૂ, સાલ્ય મારિરે- ૧૨
 નિરખિ તુજને, કાળ કંપતો, નિત તમારિ તે, સાલ્ય માગતો;
 શરણુ તેહને, વૃત્તિ તારિરે, નચિન એ કૃતી, ઓ વિહારિરે- ૧૩
 વગર કારણે, કાળ મૂખમાં, ચવઈ ક્યાં ગયો, ભારિ ભૂખમાં;

મુરતિ આપની જાડ વારિરે, હરિજન પ્રભૂ, ઓ વિહારિરે-૧૪
 કરમ કોણુઆ, પુર્વ પાપનાં, સુચિત શું મળ્યાં, કોઈ આપનાં;
 મન વિભોગનો, વિહ થાયરે, ઝુરિ ઝુરી મરે, હાય હાયરે-૧૫
 મુખ બન્યું જુઓ, છાસ બાકળા, ધુળ મળી જુઓ, પ્રેમની કળા;
 પુર જુવાનિનું, જય હારિરે, ગજબ હાયરે, ઓ વિહારિરે-૧૬
 ફરિ વળયો પ્રભૂ, અમિ રૂપમાં, મગિજ આંખજો, ગર્દ કૂપમાં;
 બહુજ દુખથી, હું સ્તવું જરી, પ્રભુ તુ પાસમાં, લે હરી હરી-૧૭
 મુખ સુકાય ને, આ હદે બજે, શરિરનું બધું, શૌર્ય તો ગજે;
 ખરર આંખથી, આંસુ જનયરે, પ્રભુજી શી ગતી, હાય થાયરે-૧૮
 જરેર હું બન્યો, દુઃખનો ધરો, ગુર વિહારિરે, જ્યાં કિધો પરો:
 થડકિ શ્વાસ આ, બંધ થાયરે, વિરહ હું થકી, ના લખાયરે-૧૯
 બહુજ શોકથી, શર્દિ નેણુમાં, થડકતો વહે, શ્વાસ વેણુમાં;
 અટકિ સ્થીરથ્યા, હાથ આ નકી, પ્રભુ વિહારિરે તું ગયા થકી-૨૦
 મસિદ રૂપ આ, બાગ બંગલા, જગત ભાસતું, બાધુ આ બલા;
 તમ વિના પ્રભૂ, કામ જાયરે, અરર રે અરે, હાય હાય રે-૨૧
 બહુ રૂવે નથી, પાર આવતો, વિરહ અમિ આ, શાન્ત ના થતો;
 મુરતિ તારિ તો, લાગિ પ્યારિરે, મુખદ શામળા, ઓ વિહારિરે-૨૨

હરિગીત છંદ.

ઓ કાળરે જગ કાળ તારં, બાળ્ય મોઢું મોટમે,
વિકરાળ આ વિપઝાળ શું, નહિ જાણતા હતા તમે;
તો શીર ભુંડા શીદ, બહોરી લીધ ટીલી કાળિયા,
શેને સ્વધામે સઘ, વિહારિ પ્રભૂને વાળિયા— ૧

હતુ જાણ્ય પહેલાં ઇંદ્રને, ત્રા વૃષ્ટિ તેણે પ્રેરિજે,
વરતાવી જગમાં કાળ, વૃત્તી દાખવી ધા કારિ જો;
ગંગાજી સ્વર્ગે સાંચ્યો, શી બાકિ હોય આ સમે;
વિહારિઓ વટપૂરના, તું વીણુ કશુએ ના ગમે— ૨

હતિ જાણ્ય પહેલી સૃષ્ટિમાં, નથિ સાથિ કોઇ આપણો,
માટે મુકીઆ મ્હેલ, અગિઆરા હવે આલિંથી ગણો;
રે તં કિધું તે રીત, હાવે પ્રીત્ય ના ભૂલાયરે,
વિહારિ ઓ વટપૂરના, તું વીણુ ~~અન~~ અમુઝાયરે.— ૩

પૂછે જનો ક્યમ કાળ પડિયો ખખર આ કોને નહીં,
જાણે ન જે વિહારિ સુદ્ધાં, સર્વ જાવાના સહી;
લિધ સત્ય સાથે, પત વગેવી, પ્રેમ પિડયા વરણવું,
તુજ માટ્ય ત્યાગી દેહ, તારી સાથ મારે તો થવું— ૪

જ્ઞાન્તિ પમાડી સાથમાં, લક્ષ્મીપ્રસાદે આ ધડી,
ગાદી દિપાવી આ રૂડી, પિડય ઘેડ રી માથે પડી;
પણ તાર સાદૂ ના જાણે ઓ, વાસિ અક્ષર ધામના,
જનમી જગે અવિચળ પ્રસારી, કિર્તિની તે નામના— ૫

પણ હાથના ઉપાય આવે, એક આપણનો જડે,
લક્ષ્મીપ્રસાદે શાન્તી દિધી, પ્રાણ ટકશે તે વડે;
ભઈશંકરે ચિતથી ચયું, આ વિહં દુર હાવે જાને,
લક્ષ્મીપ્રસાદ ધર્મગુરુજી, દિધં આયૂષી થજે.

૬

હિંદ વિલાપ.

(રામગ્રી.)

- કોપ થયો કળી કાળમાં, વ્યાધી કોણુ યુઝાવે;
પરીસીમા વળી પ્રેમની, કોને અન્ન ન ભાવે- કોપ૦ ૧
- હાજી હાજી કરી હાથથી, હોંશે જેને ઉપાડે;
તેરે કુટે શીર છાલિયો, પોકો પ્રેમની પાડે- કોપ૦ ૨
- જાતન કરી રાખ્યું રત્ન આ, પડ્યું છેડેથી ઢૂંટી;
હાથે જીવાય ક્યમ કરી, હોળી હૈયામાં ઉઠી- કોપ૦ ૩
- સૂખનો સાધી સોહાગીઓ, પુરણ પ્રેમાભિલાશી;
તે વીણ તલસતો જીવ આ, દીસે આજ ઉદાશી- કોપ૦ ૪
- વજ્જર પાણુનો ધાવ આ, કેઇ પેરે રૂઝાશે;
હાથે હાથે હરજી મયા, મતી શી હવે યાશે- કોપ૦ ૫
- કાળ કસાઇ ક્યાંથી આવિયો, ભરી વાડી ભેલાડી;
હાથે આ સાહેબીના સૂખમાં, જુંડી આઘ્ય લામડી- કોપ૦ ૬
- દયા આવી નહીં દૈવને, દીધો દંડ આ ભારી;

હાયે ભુંડૂ કીધું હર્યા, રૂડા નાથ વિહારી- કોપ૦ ૭

સોનાની લાંકાં લુંટાઈ ગઈ, કંકૂ કાળજી લેખું;
નયને નિહાળ્યે નાડાછડી, કાળા ઉન શી દેખૂ- કોપ૦ ૮

કુંવર કેલ્લખા કપાઈ પડ્યો, આજ વરસે અંગારા;
એન પડે ના ચિત્તમાં, વિણ વિહારી તારા- કોપ૦ ૯

પહાડ ફાટ્યો આજ પ્રેમનો, હેતે અંતર બાળ્યું;
કો ભવના બટકણ વડે, વેર વૈરિએ વાળ્યૂ- કોપ૦ ૧૦

દાવ વાળ્યો કયા દીનનો, ભુંડા કાળ તેં આજે;
લોહ સમાર તું ફેરવ્યે, ભુંડા જરિ એ ન લાજે- કોપ૦ ૧૧

મેઘ તારૂં બળ ધીક છે, નાથ વિહારી નાવ્યા;
વધતૂ કીધું શું તેં વીરલા, ચંદન છાંટા વરસાવ્યા- કોપ૦ ૧૨

આજે કૌસ્તુભ શ્રીકૃષ્ણનો, જોતાં જોતાં લુંટાયા;
વીજોગનો વેરી વાયૂ કાં આજે બળભેર વાયો- કોપ૦ ૧૩

આમ જવું હતું તો પછી, આવ્યો શીદ આ વાટય;;
લાલ લાગી લીલે તોરણે, કુટયાં ચોરીનાં માટ- કોપ૦ ૧૪

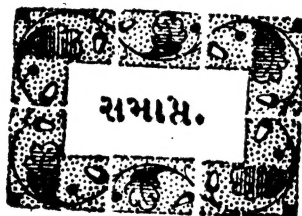
રિધસિધ બહુ રોળાઈ મધ, શાન્તી ચિત્તમાં શાની;
વેદ કીયો વ્યાધી બૂઝવે, દેહ ઔપધી આની- કોપ૦ ૧૫

મૃત્યુનો મેર તુટી પડ્યો, જીવ જોખમે ઝૂરે;
ધર્તી કંપી કાપે કાળજૂ, તુટ્યા ગર્ભ અધૂરે- કોપ૦ ૧૬

પાનું તેં આ પરીબ્રજી, કેમ પોથીનું કાઢ્યું;
આશા આપી આ હાશિરા, અધવચ નાવ ઘુરાડ્યું- કોપ૦ ૧૭

બાદરવા શુદ્ધ અષ્ટમી, બૂધવારી ક્યાં આવી;
 પાપણીયે પેટ કાળ આ, પીડ્યા પુરમાં પડાવી— કોપ૦ ૧૮
 હાથે વધું હવે શું લખું, લખતાં કંપે છે કાય;
 બાદશંકર શીર છે સદા, અક્ષરધામીની સાથ— કોપ૦ ૧૯

इति श्री कृष्णपूर निवासी कवि० भाइशंकर पंडित विरचिते
 “विहारि विरह विलाप” वर्णने प्रथमो शोकोद्गार
 समाप्त—तथास्तु.

